

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Методологија на научно- истражувачка работа			
2.	Код	4PF300122			
3.	Студиска програма	Политички науки- Политички системи, Европско право и европски интеграции, Казнено право, Меѓународно право и меѓународни односи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за Катедра за политички и правно- политички науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10 задолжителен
8.	Наставник	Проф. д-р Јован Ананиев, Проф. д-р Страшко Стојановски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите и усвојување на основни знаења по предметот Методологија на научно- истражувачката работа. Оспособување на студентите за научно- истражувачка работа преку продлабочено запознавање со основните методи и техники на истражување во Општествените науки.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Методологија на општествени истражувања - Квалитативен пристап - Набљудување - Интервју - Анализа на документи - Проучување на случај - Квантитативен пристап - Анкета - Обработка на податоци и статистички техники - Истражувачки дизајн или Скица - Анализа на податоци од квалитативен и квантитативен пристап - Изготвување на истражувачки извештај 				
12.	Методи на учење: Предавања, Вежби, Семинарска работа, Консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа			
14.	Распределба на расположивото време	4*15+4*15+3*15+45+90 =300			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x 4 часа = 45 часа	60 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60 часа	

			15 недели x 4 часа = 45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	45 часа
		16.2.	Самостојни задачи	45 часа
		16.3.	Домашно учење - задачи	90 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		30 поени
	17.3.	Активност и учество		70 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) F
			од 51 до 60 бода	6 (шест) E
			од 61 до 70 бода	7 (седум) D
			од 71 до 80 бода	8 (осум) C
			од 81 до 90 бода	9 (девет) B
			од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. вклучувајќи презентации, изработка на проектна задача, интернет истражување	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски и/или Англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	В. Лоренс Њуман	Општествено истражувачки методи	Просветно дело	2009
		2.	Џенет Батолф Џонсон Х. Т. Рејнолдс Џејсон Д. Мајкоф	Истражувачки методи на политичката наука	Академски печат	2009
		3.	Jean-Frédéric Morin, Christian Olsson, and Ece Özlem Atikcan (ed.)	Research Methods in the Social Sciences: An A-Z of key concepts	Oxford University Press	2021
	22.2.	Ред. број				
		1.	Peter Cane and Herbert Kritzer	The Oxford Handbook of Empirical Legal Research	Oxford University Press	2010
		2.	Dawn Watkins and Mandy Burton (ed)	Research Methods for Law	Routledge	2013

		3.	Janet M. Box-Steffensmeier, Henry E. Brady, and David Collier	The Oxford Handbook of Political Methodology	Oxford University Press	2009
		4.	H. Russel Bernard	Research Methods in Anthropology, Qualitative and Quantitative Approaches, Fourth Edition	Altamira Press	2006
		5.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Анализа на јавни политики				
2.	Код	4PF360022				
3.	Студиска програма	Политички науки-политички системи				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за политички и правно-политички науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус				
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10 задолжителен	
8.	Наставник	Проф. д-р Јадранка Денкова				
9.	Предуслови за запишување на предметот	/				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):					
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Содржина на предавањата: 1. Процесот на политичка анализа, 2. Политичката анализа во процесот на креирање политика, 3. Структурирање на политичките проблеми, 4. Прогнозирање на очекуваните резултати од политиките, 5. Препорачување на претпочитаните политики, 6. Набљудување на забележаните резултати од политиките, 7. Евалуација на ефективноста на политиките, 8. Развивање на политичките аргументи, 9. Комуницирање на резултатите од политичката анализа, 10. Методологија на анализа на применетите политики. 11. Методи на анализа на применетите политики, 12. Студиум за применетата политика и применетите политики во јавниот сектор, 13. Креатори на политиките и нивното опкружување.</p> <p>Содржина на вежбите:</p> <p>1. Како да се утврди потребата од креирање политики и да се оцени неопходноста од донесување мерки на Владата, 2. Како да се утврдат можни решенија, 3. Како да се оценат влијанијата и да се пресметаат трошоците за утврдените опции, 4. Како да се оценат и подобрат опциите, 5. Како да се избере најдобрата опција и да се финализира предлогот, 6. Како да се презентира, аргументира и информира за избраната опција, 7. Како да се обезбеди спроведување, следење и евалуација на резултатите, 8. Методологија за проценка на влијанието на регулативата, 9. Анализа на стратешкото планирање, 10. Буџетирање на политиките во јавниот сектор, 11. Имплементација на конкретна политика</p>					
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; консултации.					

13.	Вкупен расположив фонд на време		10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа		
14.	Распределба на расположивото време		$4*15+4*15+3*15+45+90 = 300$		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	60 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	60 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	45 часа	
		16.2	Самостојни задачи	45 часа	
		16.3	Домашно учење	90 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		/	
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)		30	
	17.3.	Активност и учество		70	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода		6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода		7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода		8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода		9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода		10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. вклучувајќи презентации, изработка на проектна задача, интернет истражување		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и или англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	William N. Dunn	Public Policy Analysis Fourth edition	Pearson Prentice Hall Graduate School of Public International Affairs	Програма на Владата на РМ објавена 2009 година
	2.	Jonneth Buttolph Johnson and H.T.Reynolds with Jason D. Mycoff	Political Science Research Methods Siht edition	Академски печат	Програма на Владата на РМ 2009 година
	3.	E.Anderson	Public Policymaking	Houghton Mifflin Co.	1994

		4.	Влада на РМ Генерален Секретаријат на Владата на РМ	Прирачник за креирање политики	ПроПоинт - Скопје	2007
		5.	Влада на РМ Генерален Секретаријат на Владата на РМ	Прирачник за стратешко планирање	Генерален секретаријат Влада на РМ	2007
		6.	Влада на РМ	Методологија за проценка на влијанието на регулативата	Влада на РМ (Службен весник на РМ 66/2009)	2009
			Дополнителна литература			
		1.	Felix A. Nigro, Lioyd G.Nigro	Modern public administration	Harper Collins Publishers	1989
		2.	Peter John	Analyzing Public Policy		2012
		3.	Thomas A. Birkland	Introduction to the Policy process		2001
		4.	Michael Hill Peter Hupe	Implementing Public Policy		2002
		5.	Tom Christensen, Per Læg Reid	New Public management		2001

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Модели на демократизација и унапредување на човековите права во посткомунистичките системи			
2.	Код	4PF360122			
3.	Студиска програма	Политички науки- политички системи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за Катедра за политички и правно- политички науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10 задолжителен
8.	Наставник	Проф. д-р Јован Ананиев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	продлабочени знаења за политичките системи во посткомунистичките земји и нивната трансформација преку демократизацијата и унапредувањето на човековите права			
11.	Содржина на предметната програма:	Содржина на предавањата: 1. Современи теории за политичките системи; 2. Политичкиот систем на Република Македонија; 3. Политичките системи на земјите од поранешна Југославија; 4. Политичките системи на Република Албанија, Република			

<p>Романија и Република Бугарија; 5. Политичките системи на Република Унгарија, Република Полска, Република Словачка и Чешката Република; 6. Политичките системи на земјите од поранешниот СССР; 7. Институционални реформи за подобрување на демократијата и владеењето на правото; 8. Креирање на прототипи на посткомунистичка демократија и споредба за останатите модели на демократија; 9. Развој на човековите права во транзиционите системи и 10. Заеднички карактеристики на механизмите за заштита на човекови права во посткомунистичките системи</p> <p>Содржина на вежбите:</p> <p>1. Споредба на најважните овремени теории за политичките системи; 2. Политичкиот систем на Република Македонија- анализа на конкретни институции, процеси и механизми за заштита на човековите права; 3. Политичките системи на земјите од поранешна Југославија - анализа на конкретни институции, процеси и механизми за заштита на човековите права; 4. Политичките системи на Република Албанија, Република Романија и Република Бугарија - анализа на конкретни институции, процеси и механизми за заштита на човековите права; 5. Политичките системи на Република Унгарија, Република Полска, Република Словачка и Чешката Република - анализа на конкретни институции, процеси и механизми за заштита на човековите права; 6. Политичките системи на земјите од поранешниот СССР - анализа на конкретни институции, процеси и механизми за заштита на човековите права; 7. Институционални реформи за подобрување на демократијата и владеењето на правото – студија на случаи; 8. Креирање на прототипи на посткомунистичка демократија и споредба за останатите модели на демократија- анализа на западноевропски политички системи и конкретни посткомунистички системи; 9. Развој на човековите права во транзиционите системи и 10. Заеднички карактеристики на механизмите за заштита на човекови права во посткомунистичките системи- студија на случај</p>				
12.	Методи на учење: предавања, теоретски вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење;			
13.	Вкупен расположив фонд на време		10 ЕКТС x 30 часа = 300 часа	
14.	Распределба на расположивото време		$4*15+4*15+3*15+45+90=300$	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	60 часа
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	60 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	45 часа
		16.2	Самостојни задачи	45 часа
		16.3	Домашно учење	90 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)		30 поени
	17.3.	Активност и учество		70 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D
		од 71 до 80 бода		8 (осум) C
		од 81 до 90 бода		9 (девет) B
		од 91 до 100 бода		10 (десет) A

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. вклучувајќи презентации, изработка на проектна задача, интернет истражување
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и /или англиски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

22	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Bornstein, David	<i>How to Change the World: Social Entrepreneurs and the Power of Ideas</i>	Oxford University Press	2004
	2.	Bryan, Frank M.	<i>Real Democracy: The New England Town Meeting and How it Works</i>	University of Chicago Press	2004
	.	Mueller, Dennis C.	<i>Public Choice III</i>	Cambridge University Press	2003
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Carle Bolx and Susan Stoker	<i>The Oxford Handbook of Comparative Politics</i>	Oxford University Press	2009
	2.	Bernanrd Brown	Comparative Politics: Notes and Readings	SAGE	2005
3.	Ethel Wood	Comparative Government and Politics	WoodYard Publications	2013	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Политичка култура и политичка социјализација			
2.	Код	4PF360222			
3.	Студиска програма	Политички науки- Политички системи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за политички и правно-политички науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	II Семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	10 задолжителен
8.	Наставник	Проф. Д-р Страшко Стојановски			

9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите и усвојување на основни знаења по предметот Политичка култура и политичка социјализација. Основни теоретски познавања за предметните содржини. Запознавање со основните гледишта за поврзаноста на социолошките феномени како што е културата со политиката и политичките процеси, како и детерминирање на факторите кои влијаат врз политичката социјализација			
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Запознавање со предметните содржини по предметот - Теоретски пристапи во истражувањето на културата и политиката - Теоретски пристапи во истражувањето на политичката социјализација - Демократија, демократски вредности, политичката култура и политичка социјализација - Општествени класи, слоеви и политичката социјализација - Јавното мислење, политичката култура и политичката социјализација - Политичка култура и моќ - Модернизација, глобализација, културни промени и политичка социјализација - Религија, политичка култура и политичка социјализација - Семејство, општествени вредности и политичка социјализација - Политички идеологии, политичка култура и политичка социјализација - Политичка култура и модели на гласачко однесување - Интересовни групи, општествени движења, политичка култура и политичка социјализација 			
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	9 ЕКТС x 30 часа = 300 часа		
14.	Распределба на расположивото време	$4*15+4*15+3*15+45+90 = 300$		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	60 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	60 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	45 часа
		16.2	Самостојни задачи	45 часа
		16.3	Домашно учење	90 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D

		од 71 до 80 бода	8 (осум) С
		од 81 до 90 бода	9 (девет) В
		од 91 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. вклучувајќи презентации, изработка на проектна задача, интернет истражување.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и или англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

5

Национализам и етнички конфликти
Политички движења и синдикати
Современи изборни системи и изборни кампањи
Надворешна, безбедносна и одбранбена политика на Европската унија
Нов јавен менаџмент
Институционален и правен поредок на Европската унија

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Национализам и етнички конфликти		
2.	Код	4PF360322		
3.	Студиска програма	Политички науки- Политички системи		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за политички и правно-политички науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет		
6.	Академска година / семестар	I семестар	7. Број на ЕКТС кредити	5 избпрен
8.	Наставник	Проф. Д-р Страшко Стојановски		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите и усвојување на основни знаења по предметот Национализам и етнички конфликти. Основни теоретски познавања за предметните содржини. Запознавање			

	со основните гледишта за потеклото на нациите и национализмите, нивното глобално значење и манифестната содржина од аспект на предизвикување на конфликти или градење на соработка			
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Запознавање со предметните содржини по предметот Национализам и етнички конфликти - Теоретски пристапи во истражувањето на нациите и национализмот (Нацијата како политичка заедница, Нацијата како етничка заедница) - Меѓуетнички конфликти и национализам - Идентитет и мултикултурализам - Национализмот и меѓуетнички конфликти во Светот (Блискиот исток, Африка и Источна Европа) - Национализмите и меѓуетничките конфликти на Балканот - Македонија како современо мултиетничко општество - Мултиетничка коегзистенција - Глобализација и мултиетничко општество 			
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часа
		16.2	Самостојни задачи	15 часа
		16.3	Домашно учење	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)	30 поени	
	17.3.	Активност и учество	70 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D
		од 71 до 80 бода		8 (осум) C
		од 81 до 90 бода		9 (девет) B
		од 91 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Гелнер, Е..	Нациите и национализмот	Скопје: Култура.	2001.
	2.	Putinja, F. & Zoslin Stref-Fenar.	Teorije o etnicitetu.	Beograd: Biblioteka XX vek.	1997.
	3.	Weiner Eugene. (ed.),	Interethnic Coexistence.	New York: An Abraham Fund Publication.	(1998).
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Stefan Wolf	Ethnic Conflicts, A global perspective	Oxford University Press	2006
	2.	Тошевски, И.	Нација или нација?.	Скопје: МИ-АН.	2003.
	3.	Smith D. Antony.	Nationalism and Modernism.	New York: Routledge.	2000
	4.	Eriksen, H. T.	Ethnicity and Nationalism.	London: Pluto press.	2002.
	5.	Андерсон, Б.	Замислени заедници.	Скопје: Култура.	1998.
	6.	Donald Horowitz	Ethnic Groups in Conflict.	University of California	2000
	7.	Victor Rudimentof	Nationalism, Globalization and Ortodoxy, The Social origins of ethnic conflict in the Balkans	GREENWOOD PRESS	2001

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Политички движења и синдикати
2.	Код	4PF360422
3.	Студиска програма	Политички науки- Политички системи

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за правни и правно-политички науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5 избран
8.	Наставник	Редовен проф. д-р Андон Мајхосев			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите и усвојување на основни знаења по предметот Политички движења и синдикати. Основни теоретски познавања за предметните содржини. Запознавање со основните гледишта за поврзаноста на идеологијата како со политичките движења, синдикатите и политичките процеси, како и детерминирање на факторите кои влијаеле на појавата на политичките движења.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Запознавање со предметните содржини по предметот - Што се политички (општествени) движења – теориски аспекти - Општествен контекст на настанокот и развојот на политичките движења и синдикатите - Актери (субјекти) на политичките движења - Политички движења и синдикати - Синдикатот, индустриска демократија и социјален дијалог - Паневропско движење (движење за Европа) - Современи облици на политички движења - Политички аспекти на Синдикалното движење - Политички партии, политички (општествени) движења и синдикатот - Политички идеологии и политички движења - Политички (општествени) движења и демократските процеси 				
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; консултации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава. 15 недели x ..... часа = ... часа	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа. 15 недели x ..... часа = ... часа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	

		16.3.	Домашно учење - задачи	45 часа	
17.	Начин на оценување				
17.1.	Тестови		бодови		
17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		бодови		
17.3.	Активност и учество		бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски, и/ или англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. бр.	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Андон Мајхoшев	Основи на современиот синдикализам (авторизирани предавања)	
		2.	Андон Мајхoшев	Улогата на социјалните партнери во колективното преговарање во РМ во периодот 1990-2012	НУ Библиотека Гоце Делчев Штип
		3.	Вил Кимлика	Современа политичка филозофија	Академски печат
4.	Zoran Stoiljkovic	Konflikt i/ili dijalog: ogledi o sindikatima, tranziciji I demokratiji	Fakultet politickih nauka-Beograd and Swiss Labour Assistance (SLA)		
5.	Џон Д.Р. Крејг&Мајкл Линк	Глобализацијата и иднината на Трудовото право	Академски печат		

Дополнителна литература					
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2.	1.	Роналд Г. Ехренберг&Роберт С. Смит	Модерна економија на трудот (Поглавје XIII)	Магор	2010
	2.	Дејвид Хелд	Модели на демократија	Академски печат	2009
	3.	Гантер, Р., Х. Р. Монтеро и Х. Х. Линц.	Политички партии, стари концепти и нови предизвици	Академски печат	2008
	4.	Манкур Олсон	Логиката на Колективната акција: јавни добра и теориите за групите (Глава III)	Арс ламина	2010
	5.	Филип Бенетон	Вовед во политиката	Арс ламина	2010

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Современи изборни системи и изборна кампања			
2.	Код	4PF360522			
3.	Студиска програма	Политички науки- политички системи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за политички и правно-политички науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5 изборен
8.	Наставник	Проф. д-р Јован Ананиев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): продлабочени знаења за развојот на изборните системи и изборните кампањи, нивните карактеристики и анализа на одделни изборни системи и постапки на водење на изборна кампања				
11.	Содржина на предметната програма: Содржина на предавањата: 1. Развој на концептот на легитимација на власта; 2. Класификација на изборните системи; 3. Карактеристики на мнозинскиот изборен систем; 4. Карактеристики на пропорционалниот изборен систем; 5. Карактеристики на мешовитиот изборен систем; 6. Концепти за политички маркетинг; 7. Постапка за подготовка на изборни програми; 8. Техники за водење на изборна кампања; 9. Споредбени анализи на изборни кампањи и 10. Политичката етика и кампањата				

	Содржина на вежбите: 1. Анализа на изборниот систем на Велика Британија; 2. Анализа на изборниот систем на САД; 3. Анализа на изборните системи на земјите од Југо- Источна Европа; 4. Анализа на изборните системи на Република Македонија; 5. Дебата за предностите и слабостите на одделните избони системи; 6. Користење на статистички софтвери за селекција на најпогоден изборен модел; 7. Подготовка на избони програми и стратегии- студија на случај САД; 8. Подготовка на изборни кампањи и стратегии-студии на случај некои европски земји; 9. Техники за истражување на однесување на гласачите и 10. Техники за анализа на изборни пораки				
12.	Методи на учење: предавања, теоретски вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење;				
13.	Вкупен расположив фонд на време		5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часа	
		16.2	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3	Домашно учење	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	/		
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)	70 поени		
	17.3.	Активност и учество	30 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет)	F
			од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
			од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
			од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
			од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
			од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% активно учество во наставата.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и/или англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		

22	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	B. Newman	<i>Political Marketing- Handbook</i>	SAGE	2004

		2.	Bryan, Frank M.	<i>Real Democracy: The New England Town Meeting and How it Works</i>	University of Chicago Press	2004
		.	B. Newman	<i>Introduction in Election Campaign</i>	SAGE	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Carle Bolx and Susan Stoker	<i>The Oxford Handbook of Comparative Politics</i>	Oxford University Press	2009
2.	Bernanrd Brown	Comparative Politics: Notes and Readings	SAGE	2005		
3.	Ethel Wood	Comparative Government and Politics	WoodYard Publications	2013		

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Надворешна, безбедносна и одбранбена политика на Европската Унија			
2.	Код	4PF340422			
3.	Студиска програма	Политички студии – област политички системи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за меѓународни односи и европско право			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет			
6.	Академска година / семестар	1 година/1 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Вонреден професор д-р Ана Никодиновска Крстевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<p>Целта на предметот е студентите да се запознаат со надворешната, безбедносна и одбранбена политика на Европската унија. Во рамките на предметот студентите ќе имаат можност да ја изучуваат од една страна, надворешната и безбедносна политика на Европската Унија низ призмата на процесот на креирање на политики и донесување на одлуки од областа, како и низ призмата на дејствувањето на различните институции, но и на различните начините на соработка и интеграција помеѓу земјите членки во овој домен. Сето ова ќе биде истражено и преку инструментите и праксите на Европската Унија засновани на Договорот од Лисабон, коишто Унијата ги спроведува во однос на трети земји и меѓународни организации. Од друга страна, вниманието ќе биде посветено и на одбранбената политика на Европската Унија, со што ќе се изучуваат зачетоците на Европската политичка соработка и одбранбена соработка, формите на соработка помеѓу земјите членки, развојот на воените способности на Унијата, инструментите на мека и тврда</p>				

	сила на Унијата, воените и цивилните мисии на Европската Унија во светот, како ѝ односот помеѓу Европската Унијата и другите меѓународни организации како што се ООН и НАТО.			
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Теориска и концептуална рамка за надворешната политика на Европската унија 2. Историја и еволуција на надворешната политика на Европската Унија 3. Структура на системот на надворешна политика на Европската унија: носители на надворешна политика на Европската унија 4. Начин и процедури на креирање на политики и донесување на одлуки од областа на надворешната политика на Европската унија. 5. Категории на надворешна политика на Европската унија: Трговска политика, Надворешни односи од областа на развојот, Заедничка надворешна и безбедносна политика, Заедничка безбедносна и одбранбена политика, Политика за проширување и Политика за соседство. 6. Инструменти на надворешна политика на Европската унија. 7. Историски развој на безбедносната и одбранбена политика на Европската Унија 8. Форми на соработка во безбедносната и одбранбена политика на Европската Унија и на земјите членки во ЕУ 9. Цивилни и воени мисии на Европската Унија (1 дел) 10. Цивилни и воени мисии на Европската Унија (2 дел) 11. Европски интереси, европска интеграција и трансатлантски односи (НАТО) 12. Европската Унија и Организацијата на Обединетите Нации 			
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС X 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење - задачи	45
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		30
	17.3.	Активност и учество		70
18.		до 50 бода	5 (пет) (F)	

	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество на наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и/или англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Никодиновска Крстевска Ана	Надворешна и безбедносна политика на Европската унија, скрипта и практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
		2.	Јосифовиќ Ивица	Безбедносна и одбранбена политика на Европската унија	2-ри Август, Штип
		3.	ГЕОРГИЕВА, Лидија	Заедничка безбедносна и одбранбена политика на Европската унија	Филозофски факултет, УКИМ – Скопје
	4.	ХИЛ, Кристофер и СМИТ, Мајкл	Меѓународните односи и Европската унија	Арс Ламина	
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Keukeleire Stephan and Delreux Tom	The Foreign Policy of the European Union	Palgrave Macmillan, London
		2.	Bart Van Vooren and Ramses A. Wessel	EU external relations law : text, cases and materials	Cambridge University Press
			Howorth Jolyon and John T.S. Keeler	Defending Europe: EU, NATO and the quest for European Autonomy	Plagrave Macmillan, London

Прилог бр.3	Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Наука за управата

2.	Код	4PF360622		
3.	Студиска програма	Политички науки, област политички системи		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факулте, Катедра за политички и правно-политички науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус на студии		
6.	Академска година / семестар	I семестар	Број на ЕКТС кредити 5	изборен
8.	Наставник	Проф. д-р Јадранка Денкова		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот наука за управата ќе им овозможи на студентите да ги осознаат формите на управување во јавниот и државниот сектор. Предметот го опфаќа поимот и развојот на јвната управа. Управната организација и управувањето. Предметот ќе ја изучува и организацијата на управата, формите на управување и надзорот и контролата. Целта на предметот е студентите да бидат обучени со административните системи (територијални, функционални, асоцијативни). . Предметот го опфаќа реформите во јавниот сектор, принципот на добро владеење,. Исто така, предметот ги опфаќа принципите на управување во Европските држави. Секако преку содржината на предметот, студентите ќе се стекнат со знаење за добро упрвување, со примена на ефикасни методи на управување, користење нови техники на поврзување на органите во управата преку електронско управување, таканаречена Е-Влада, нови фроми на организирање и нови комуникациски вештини			
11.	Содржина на предметната програма: Наука за управата во предметната програма ги опфаќа следните теми. Што е науката за управа и формите на управување во истата, Управна организација организација и управување. Управни системи (територијални, функционални, асоцијативни). Развој на управата. Развој на општеството и управниот развој. Развој на управата: тенденции на раст, диференцијација, професионализација, ограничување на принуда и компјутеризација. Граѓаните и управат,а Фази во развојот на политичките системи. Средства за политичка контрола. Односот меѓу управата и власта - структурни решенија, Бирократска моќ. Организација и организациска структура. Организациски процес, Реорганизација. Развој на теоријата на организацијата. Организациска средина, Комуникациска мрежа, Организациска технологија. Организациска култура. Комуникации во управата, Е-управа, Процедура во управата. Материјални средства за управување, Прогнозирање во управата: планирање. Надзор во управата. Реформи во управата, Управни доктрини. Ефекти од современите менаџерски реформи. Подобрување на квалитетот во управата, Јавни услуги, .			
12.	Методи на учење: Класично учење, преглед на случаи, анализа, истражување, индивидуална и групна презентација, дискусија.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности Предавањата ќе бидат засновани на неколку техники на предавања и ќе вклучуваат Power Point презентации, отворени	15.1.	Предавања- теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30

	дискусии и слично. Семинарските работи ќе се однесуваат на изработка и презентација на трудовите пред колегите.			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење	40
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		70%
	17.3.	Активност и учество		30%
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D
		од 71 до 80 бода		8 (осум) C
		од 81 до 90 бода		9 (девет) B
	од 91 до 100 бода		10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Koprić I., Marčetić G., Musa A., Đulabić V., Lalić Novak G.;	<i>Upravna znanost - Javna uprava u suvremenom europskom kontekstu;</i>	Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (2021), str. 79-107, 114-124, 133-142, 369-379	2021
		Норман Флин	<i>Управување во јавниот сектор</i>	Превод од проект на Владата на РМ, АРС,	2010

				Ламина, Скопје	
		Eugen Pucic	<i>Nauka o upravi</i>	ISBN: 978-953-0- 30406-2 Илустрација: Da - crno- bijelo Издавач: Školska knjiga Dostupnost: rasprodano	2004
	2.	Јадранка Денкова	<i>Административно право и административна постапка</i>	ISBN 978- 608-244-673- 8 Електронско издание Универзитет Гоце Делчев Штип	2019
	3.	Inge Perko Separovic	<i>Izazovi javnog menadzmenta, dileme javne uprave</i>	Golden marketing Tehnicka kniga Zagreb	2006
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Marčetić, Gordana	<i>Javni službenici i tranzicija,</i>	Društveno veleučilište u Zagrebu i Konrad Adenauer Stiftung, Zagreb	2005
	2.	Gareth R. Jones, Jeniofer M. George	Современ менаџмент	Превод од проект на Владата на РМ, Глобал комуникации Скопје	2008
	3.	Јадранка Денкова	Практикум управување со човечките ресурси во администрацијата	Универзитет Гоце Делчев Штип	2015

					електронско издание	
		4.	Koprić, Ivan	<i>Struktura i komuniciranje u upravnim organizacijama</i>	Правен факултет Загреб	1999

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Институционален и правен поредок на Европската Унија				
2.	Код	4PF350822				
3.	Студиска програма	Политички студии – област политички системи				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за меѓународни односи и европско право				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус				
6.	Академска година / семестар	I семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Вонреден професор Ана Никодиновска Крстевска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Европската унија претставува специфична наднационална меѓународна организација којашто поседува повеќеслоен хибриден систем на владеење којшто ги обединува под заедничка капа земјите од Европа, формирајќи еден нов специфичен sui generis правен систем. Овој систем претставува еден нов вид на супранационално регионално право, кое, земјите членки се обврзуваат да го почитуваат и кон кои земјите од регионот се стреми да се приклучат. Во таа насока, програмата, овозможува продлабочување во проблематиките поврзани со Европската унија, со цел полесно разбирање на институционалната поставеност на Европската унија, правото на Европската унија и нејзиниот правен поредок, но и поделбата на надлежности и начинот на создавање и водење на разните политики во рамките на Европската унија.					
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Историски развој на Европската Унија и основачки договори 2. Теории за европска интеграција на Европската Унија 3. Институционална структура на Европска Унија: Европска комисија, Европски парламент и Совет на министри 4. Институционална поставеност на Европска Унија; Европски совет, Суд на правдата на Европската унија и други тела и институции 5. Фундаменти на правниот поредок на Европската унија 6. Формални и неформални процеси на донесување на одлуки во Европската Унија 7. Креирање на политики во Европската Унија 8. Политики од ексклузивна надлежност на Европската Унија 9. Политики од поделена надлежност на Европската Унија 10. Координативни политики на Европската Унија 11. Човекови права во Европската Унија и почитување на меѓународното право 					

	12. Европска Унија и македонскиот систем: пристап, процес, правец, резултати					
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и консултации.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		5 ЕКТС X 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+15+45			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30		
		16.2.	Самостојни задачи	15		
		16.3.	Домашно учење - задачи	45		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			30	
	17.3.	Активност и учество			70	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% активно учество на наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски и/или англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Камбовски Владо, Каракамишева-Јовановска Тања и Ефремова Вероника	Право на Европската унија – Од Париз до Лисабон –	Винсент графика, Скопје	2012
2.	Георгиевски Сашо	Вовед во право на Европската Унија	Правен факултет, УКИМ – Скопје	2012		

		3.	Никодиновска Крстевска Ана	Институции на Европска унија – скрипта и практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2019	
		4.	Никодиновска Крстевска Ана, Тушевска Гавриловиќ Борка и Кошевалиска Олга (уредници)	Европска унија: право и политики	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	2019	
		5.	Пертрек Жак	Право на институциите на Европската унија	Арс Ламина, Скопје	2011	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Neugent Neil	The Government and politics of the European Union, 7 th edition	Palgrave Macmillan, London	2010	
		2.	Kaczarowska Alina	Europea Union Law	Routledge, London	2013	
		3.	Tina Freyburg Sandra Lavenex Frank Schimmelfennig Tatiana Skripka Anne Wetzel	Democracy promotion by functional cooperation: The European Union and Its Neighbourhood	Palgrave Macmillan, London	2015	

Изборни предмети втор семестар

Парламентаризам
Современи теории на управување и одлучување
Политики на одржлив развој

Прилог бр.3	Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Парламентаризам
2.	Код	4PF360722
3.	Студиска програма	Трет циклус

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет, Катедра за политички и правно-политички науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус		
6.	Академска година / семестар	II семестар		
8.	Наставник	вон. професор д-р Јасмина Димитриева		
9.	Предуслови за запишување на предметот	/		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Докторандите ќе стекнат сознанија од теоријата и праксата на парламентаризмот, и ќе се запознаат со компаративни модели на парламенти од Европските земји, САД и регионалните организации.			
11.	Содржина на предметната програма: Поим, појава и историјат на парламентаризмот Значајни политички теории Компаративен преглед на парламентите на Обединетото кралство, САД, Франција, Балкански земји и Скандинавија Македонско собрание (историјат, развој, поделба на власт, избор) Законодавна и надзорна надлежност Европски парламент Парламентарни асамблеи на Совет на Европа и ОБСЕ (избор, надлежност, значење)			
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	30
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30
		16.2	Самостојни задачи	15
		16.3	Домашно учење	45
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	/	

	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)	30
	17.3.	Активност и учество	70
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) F
		од 51 до 60 бода	6 (шест) E
		од 61 до 70 бода	7 (седум) D
		од 71 до 80 бода	8 (осум) C
		од 81 до 90 бода	9 (девет) B
		од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Arend Lajphart	Modeli demokratije	Sluzbeni list SCG	2003
	2.	Michael Gallagher Michale Laver Peter Mair	Representative Government in Modern Europe, fifth edition	McGRAW-Hill Education	2011
	3.	Robert A. Dahl	A preface to Democratic Theory, expended edition	The University of Chicago Press	2006
	4.	Давид Милер	Блеквелова енциклопедија на политичката мисла	МИ-АН	2002
	5.	Norman Schofield Itai Sened	Multiparty democracy	Cambridge	2006
	6.	проф др Силјановска проф др Каракамишева проф др Спасеновски	Парламентарно право	Конрад Аденауер Шифтунг	2019
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Современи теории на управување и одлучување	

2.	Код	4PF360822			
3.	Студиска програма	Политички науки, област политички системи			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Правен факултет			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет циклус			
6.	Академска година / семестар	II семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5, избран
8.	Наставник	Проф. д-р Јадранка Денкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Содржина на предавањата: 1. Класификација на системите, 2. Управување со системите, 3. Управувањето и информационите системи, 4. Управувањето како процес, 5. Оптимално управување и контролирање, 6. Теории на одлучување, 7. Носење одлуки во јавниот менаџмент, 8. Стратешкото планирање и носењето одлуки, 9. Методи на носење одлуки, 10. Фази во процесот на одлучување, 11. Класификација на одлуките, 12. Технологија на одлучување, 13. Ограничувања во процесот на одлучување.</p> <p>Содржина на вежбите: 1. Системи на регулаторно управување во РМ, 2. Учество на граѓанскиот сектор во регулаторното управување, 3. Политики на носење одлуки, 4. Како да се оценат и подобрат опциите, 5. Методологија на носење одлуки, 6. Учество во носење одлуки со користење на конфликт менаџмент теории, методи и вештини да ги надмине рационалните и нерационалните извори на конфликт, 7. Кост бенифит анализа, 9. Информациската технологија при процесот на носењето на одлуки, 10. Методи на проценка и проширување на креативноста при Примери на носење на одлуки при креирање на конкретна политика.</p>				
12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; консултации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+15+45			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	30 часа	
		16.2	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3	Домашно учење	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	/		
	17.2.	Проектна задача (презентација: писмена и усна)	30		
	17.3.	Активност и учество	70		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода		6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода		7 (седум)	D

		од 71 до 80 бода	8 (осум)	С
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	В
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% активно учество во наставата.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и/или англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Goktug Morcol	Handbook of Decision Making	CRC Press	November 1, 2006
	2.	Kraft, Furlong	Politics, Analysis, and Alternatives, 4th Edition	ISBN 978-1-4522-0274-7, Print Paperback	July 2012
	3.	John Clayton Thomas, Nathan Peggy Thomas	Public Participation in Public Decisions: New Skills and Strategies for Public Managers / Edition 1	Publisher:Wiley, John & Sons, Incorporated	August 1995
	4.	С. Голдсмит и В. Д. Егерс	Управување преку мрежа	Влада на РМ Преведени изданија проект на Владата на РМ	2012
	5.	Нолан Меккартни и Адам Меировиц	Политичка теорија на игра	Влада на РМ Преведени изданија проект на Владата на РМ	2011
	6.	Д.Павлиќиќ	Теорија на одлучување	Економски факултет Белград	2007
	7.	Вилоета Наумовска Петар Наумовски	Теорија на Управувачките системи	Цетис	2007
		Дополнителна литература			

		1.	Baumer, Van Horn	Politics and Public Policy, Fourth Edition	ISBN 978-1-4522-2017-8, Print Paperback	July 2013
		2.	Kerwin, Furlong	How Government Agencies Write Law and Make Policy, 4th Edition	ISBN 978-1-4522-2017-8, Print Paperback	July 2012
		3.	Д. Озборн и П. Пластрик	Прирачник за иноватори-Методи за трансформирање на власта	Влада на РМ Преведени изданија проект на Владата на РМ	2011
		4.	Џ. М. Шафриц, Е. В. Расел и К. П. Борик	Вовед во јавната администрација	Влада на РМ Преведени изданија проект на Владата на РМ	2010
		5.	В.Пановска,М.Бошкоска,	Планирање и одлучување,	ФАМИС - Битола	2011

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Политики за одржлив развој				
2.	Код	4PF350322				
3.	Студиска програма	Политички науки област политички системи				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитете „Гоце Делчев,, Штип Правен факултет, Катедра за политички и правно-политички науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Трет				
6.	Академска година / семестар	II Семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	изборен
8.	Наставник	Доцент д-р Јорданка Галева				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):					

	<p>Преку изучувањето на овој предмет студентите ќе се запознаат со основните теории за развојот; политиките за развој; и со различните фактори кои влијаат на развојот. Посебен осврт во изучувањето на развојот ќе биде даден на одредени фактори, кои не се економски, а се од витално значење за развојот на државите. Преку изучувањето на овој предмет, студентите ќе се стекнат со теоретски знаења, со актуелните политики за развојот општо и конкретно за одржливиот развој, како и со способност да го интерпретираат развојот на државите преку различни индикатори и фактори.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Предметот Политики за одржлив развој има за цел да овозможи продлабочено изучување на развојот земајќи во предвид повеќе индикатори како што се: бројност на населението, човекови и малцински права и слободи, пристап до чиста вода, енергетски ресурси, вооружување итн. Сите овие индикатори ќе бидат изучувани од аспект колку придонесуваат до одржлив развој на државите и на глобално ниво. Во таа насока: населението ќе биде изучувано од аспект на неговата бројност и трендот миграција; човековите права и слободи преку теоријата на Амартија Сен; малцинските права во насока на тоа колку мултикултурализмот придонесува кон развојот на едно општество, со посебен осврт на теоријата за етноразвој на Ставенхаген и Хетне; водата и енергетските ресурси ќе бидат проучени од аспект на основни потреби на денешницата (пример со Израелците и Палестинците); вооружувањето како инструмент на развој на моќ на државата.</p> <p>Поделба на содржината по тематски единици:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинирање и еволуција на концептот одржлив развој; 2. Теории за одржлив развој; 3. Меѓународни конференции и акти за одржлив развој; 4. Политики за одржлив развој; 5. Економски фактори и социјални фактори за мерење на развојот; 6. Населението како фактор за развој и феноменот миграција; 7. Човековите права и слободи (теоријата на Амартија Сен); 8. Етноразвој (видувањата на Ставенхаген и Хетне); 9. Придонес на малцинските права и мултикултурализмот за развојот на општеството; 10. Водата и енергетските ресурси како фактори за развој; 11. Вооружувањето како индикатор за развој (за моќта на државите); 12. Политики и стратегии за одржлив развој во Република Македонија. 			
12.	Методи на учење: интерактивни предавања и презентации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+ 45		
	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
			16.3.	Домашно учење	45 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			30	
	17.3.	Активност и учество			70	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување		60% активно учество во наставата			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и/или англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Маргарита М. Матлиевска	Одржлив развој нова глобална парадигма	Маргарита М. Матлиевска	2011
		2.	Michele A. Paludi	Human Development in multicultural context	Pearson Education Inc	2002

		3.	Katie Willis	Theories and practice of development	Routledge	2011 2nd edition
		4.	Anuradha Kumar	Human rights and sustainable development	Sarup&Sons	2006
		5.	Amartya Sen	Development as freedom	Anchor Books	2000
		6.	Rodolfo Stavenhagen	The ethnic question, conflicts, Development and Human rights	The United Nation University	1990
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ден Сенор, Сол Сингер	Нација во подем, приказна за економското чудо на Израел	Арс Ламина	2011
		2.	Raymond Apthorpe and Andras Krahl, (edited by)	Development studies: critique and renewal	Leiden: E J Brill	1986
		3.	Руперт Ходер	Развојна географија	Просветно дело	2009
		4.	Државен завод за статистика на РМ	Цели за одржлив развој 2019	Државен завод за статистика	2019
		5.	Симона Огненовска; Алека Папа	Суштествена вклученост на граѓанските организации во „целите за одржлив развој,, на ОН. Дали земјите од Западен Балкан заостануваат	МЦМС	2017

		6.	Ronald Inglehart; Christina Welzel	Modernization, cultural change and democracy. The human development sequence	Cambrigdge	2007
		7.	Peter Uvin	Human rights and developement	Kimarian press	2004
		8.	Џон Бејлис, Стив Смит, Патриша Овенс	Глобализацијата на светската политика, вовед во меѓународните односи	Табернакул	2009